

บทที่ 5

สภาพปัจจุบันของอาคารบนถนนท่าแพ

5.1 ประเภทของอาคารบนถนนท่าแพ

อาคารที่ตั้งอยู่บนถนนสายนี้มีความหลากหลายทั้งด้านอายุอาคารและด้านรูปแบบอาคารค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นอาคารที่สร้างขึ้นในหลายยุคสมัย ตั้งแต่อาคารที่อายุมากกว่า 300 ปี เช่น วิหารเล็กวัดบุพพาราม ไปจนถึงอาคารพาณิชย์แบบผนังกระจกที่สร้างขึ้นเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา เมื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของอาคารบนถนนท่าแพกับกรณีศึกษาในบทที่ผ่านมา เช่น กรณีศึกษาที่ถนนถลาง จังหวัดภูเก็ต จะเห็นความแตกต่างทางด้านอาคารได้ชัดเจน อาคารที่ถนนถลางเป็นตึกแถวเก่าที่มีลักษณะคล้ายกันหมดทั้งถนน ดังนั้นเมื่อทำการศึกษาอาคารเก่าเพื่อค้นหาเอกลักษณ์และนำมาเสนอเป็นแนวทางการออกแบบจึงสามารถทำการศึกษาจากภาพรวมของทุกอาคารหรืออาคารโดยส่วนใหญ่ได้ ต่างกับสภาพของอาคารบนถนนท่าแพที่มีความหลากหลายทางด้านรูปแบบอาคารดังที่ได้กล่าวไปแล้ว และด้วยสาเหตุแห่งความหลากหลายนี้เองที่ส่งผลให้เกิดปัญหาความไม่กลมกลืนกันระหว่างอาคารที่มีคุณค่าในอดีตกับอาคารในยุคต่อมาที่ไม่มีมีการสืบสานเอกลักษณ์ทางรูปแบบสถาปัตยกรรมอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจ และพิจารณาเลือกอาคารที่มีคุณค่าเพื่อนำมาใช้เป็นต้นแบบในการวิเคราะห์องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมของอาคารแต่ละประเภท เพื่อเสนอกรอบแนวทางการออกแบบที่เหมาะสมสำหรับอาคารที่สร้างขึ้นใหม่บนพื้นที่นี้ในอนาคตในบทต่อไป

ผลจากการสำรวจอาคารที่ได้ทำการสำรวจในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2543 พบว่าปัจจุบันอาคารบนถนนท่าแพเฉพาะที่อยู่ติดริมถนนมีจำนวนทั้งหมด 94 หลัง โดยสามารถแบ่งอาคารออกได้เป็น 5 ประเภท ดังรายละเอียดในตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 แสดงประเภทและจำนวนอาคารบนถนนท่าแพ

ประเภทอาคาร	จำนวน (หลัง)
1) บ้านไม้ชั้นเดียว	2
2) บ้านไม้สองชั้น	4
3) อาคารไม้ปูนตึก	6
4) อาคารคอนกรีต	80
5) อาคารโครงสร้างเหล็ก	2
รวม	94

ที่มา : จากการรวบรวมของผู้วิจัยโดยการสำรวจภาคสนาม เมื่อ เดือนตุลาคม พ.ศ.2543

จากตารางที่ 5.1 เป็นการรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยโดยการสำรวจและบันทึกในถนนท่าแพ อาคารทั้ง 5 ประเภทตั้งอยู่ทั้งสองฝั่งถนน สลับไปมาโดยไม่ได้เรียงกันไปตามประเภทของอาคาร และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในสภาพปัจจุบันของพื้นที่มากขึ้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอแผนที่ 5.1 เพื่อแสดงตำแหน่งอาคารบนถนนท่าแพทั้งหมด

ซึ่งอยู่ในภาพที่ 5.1-5.15 โดยทำการแบ่งช่วงอาคารเป็น 15 ช่วงแสดงภาพต่อเนื่องของอาคารบนถนนทำให้สามารถมองเห็นอาคารทั้ง 6 ประเภทได้อย่างชัดเจน จากภาพทั้งหมดมีอาคารอยู่ 2 ช่วงที่ผู้วิจัยเห็นว่ามีความขัดแย้งระหว่างอาคารเก่ากับใหม่สูงคืออาคารช่วงที่ 3 และ 4 ในภาพที่ 5.3 และ 5.4 ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปเป็นพื้นที่ที่เสนอแนวทางการออกแบบอาคารใหม่ต่อไป

จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 เกี่ยวกับเกณฑ์คุณค่าที่ใช้เป็นข้อพิจารณางานสถาปัตยกรรมเพื่อการอนุรักษ์ พบว่าเกณฑ์ดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการคัดเลือกอาคารที่มีคุณค่าบนถนนท่าแพได้ โดยผู้วิจัยได้ทำการสรุปไว้ดังนี้

- 1) มีคุณค่าในด้านความเป็นเอกลักษณ์ (Identity)
- 2) มีคุณค่าในด้านความต่อเนื่องทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม (Continuity)
- 3) มีคุณค่าทางด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม (Architectural Style)
- 4) มีคุณค่าทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (Technology and Scientific)
- 5) มีคุณค่าด้านประโยชน์ใช้สอย (Function)

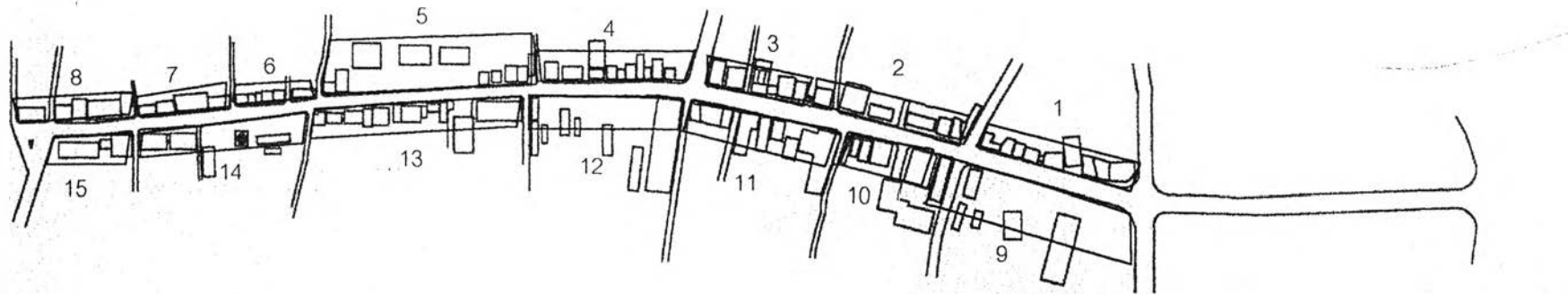
เมื่อทำการพิจารณาคูณค่าดังกล่าวกับอาคารทั้ง 94 หลังแล้ว พบว่ามีอาคารจำนวน 22 หลังที่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งแสดงรายละเอียดของอาคารไว้ในตารางที่ 5.2 และ 5.3

ตารางที่ 5.2 แสดงประเภทและจำนวนอาคารที่มีคุณค่าบนถนนท่าแพ

ประเภทอาคาร	จำนวน (หลัง)
1) บ้านไม้ชั้นเดียว	1
2) บ้านไม้สองชั้น	4
3) อาคารไม้ปูนตึก	6
4) อาคารคอนกรีต	11
รวม	22

ที่มา : จากการรวบรวมของผู้วิจัยโดยการสำรวจภาคสนาม เมื่อ เดือนตุลาคม พ.ศ.2543

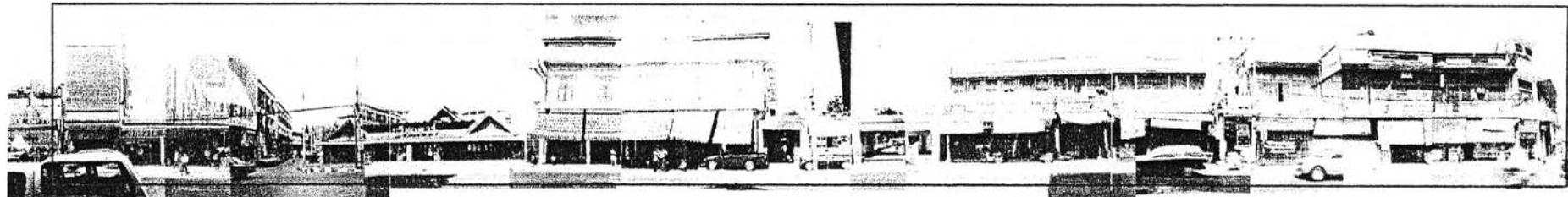
อาคารทั้งหมด 22 หลังล้วนเป็นอาคารที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรมที่อยู่คู่ถนนท่าแพมายาวนาน อาคารเหล่านี้ล้วนถูกทำลายโดยกระแสการพัฒนาที่เข้ามามีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของอาคารอย่างมาก ผลที่ตามมาคือปัญหาทางด้านความขัดแย้งระหว่างอาคารเก่ากับอาคารใหม่ที่นิยมสร้างเพื่อผลสูงสุดทางด้านธุรกิจโดยมิได้คำนึงถึงความเหมาะสมกับพื้นที่และบริบทแวดล้อมอีกต่อไป โดยปัญหาเหล่านี้ยังคงทิ้งร่องรอยตราตรึงใจปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้การอธิบายสรุปไว้ในหัวข้อต่อไป

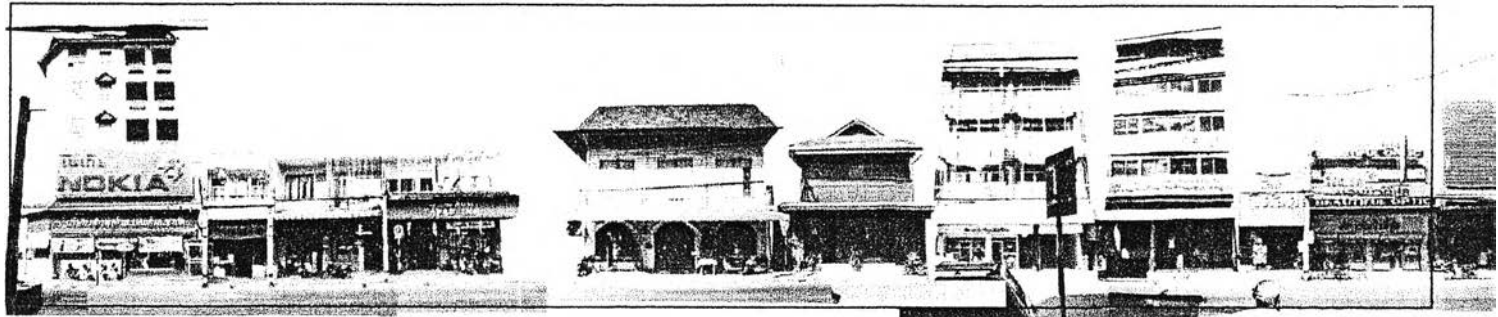
แผนที่ที่ 5.1 แสดงตำแหน่งของอาคารแต่ละช่วงบนถนนท่าแพ

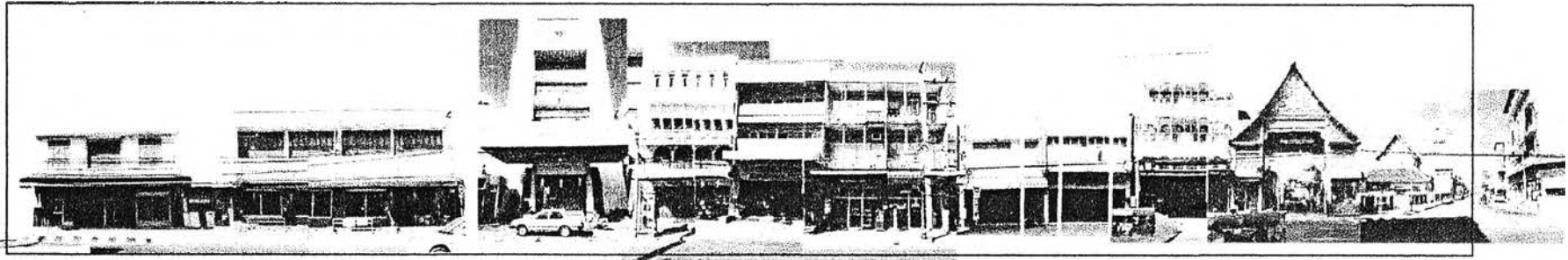
ภาพที่ 5.1 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 1

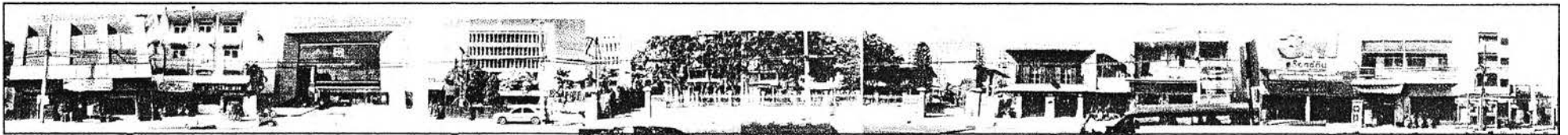
ภาพที่ 5.2 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 2

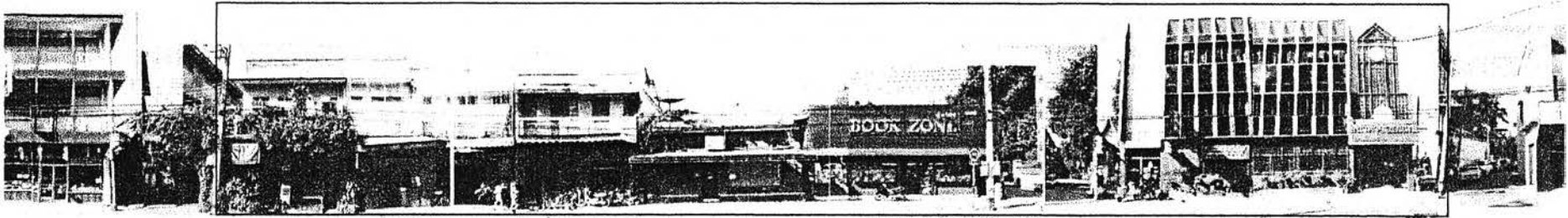
ภาพที่ 5.3 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 3

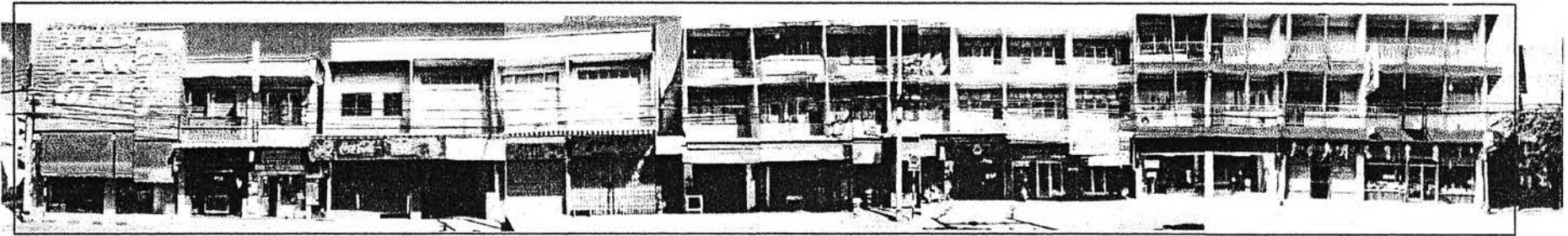
ภาพที่ 5.4 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 4

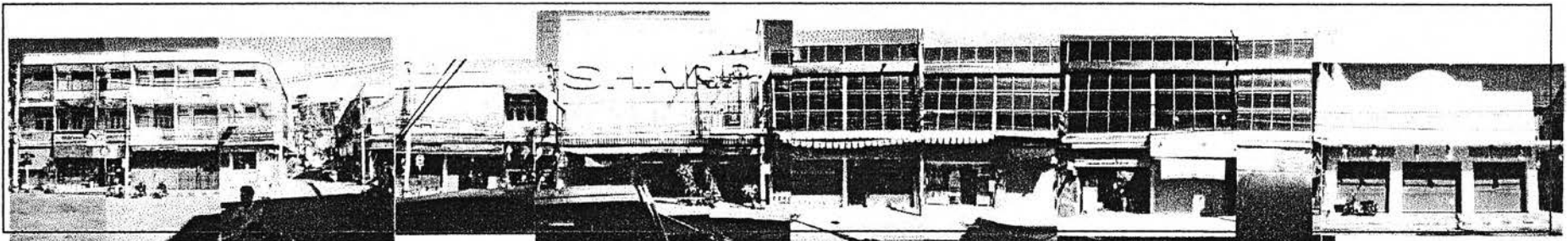
ภาพที่ 5.5 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 5

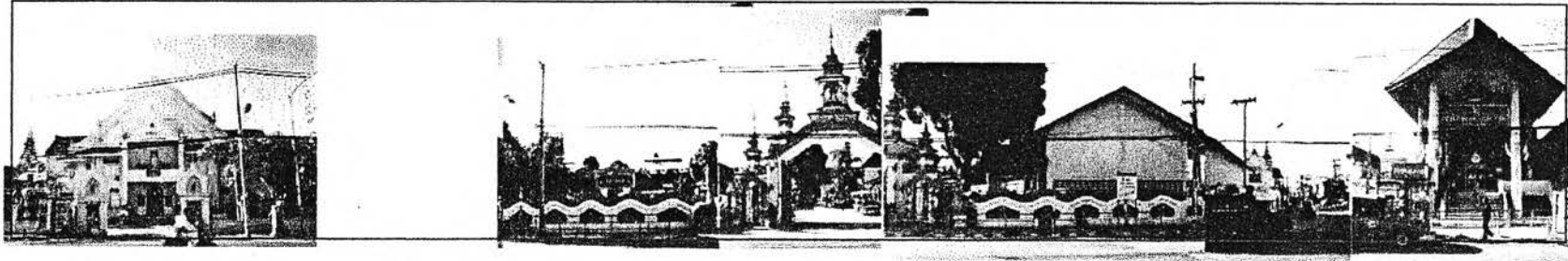
ภาพที่ 5.6 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 6

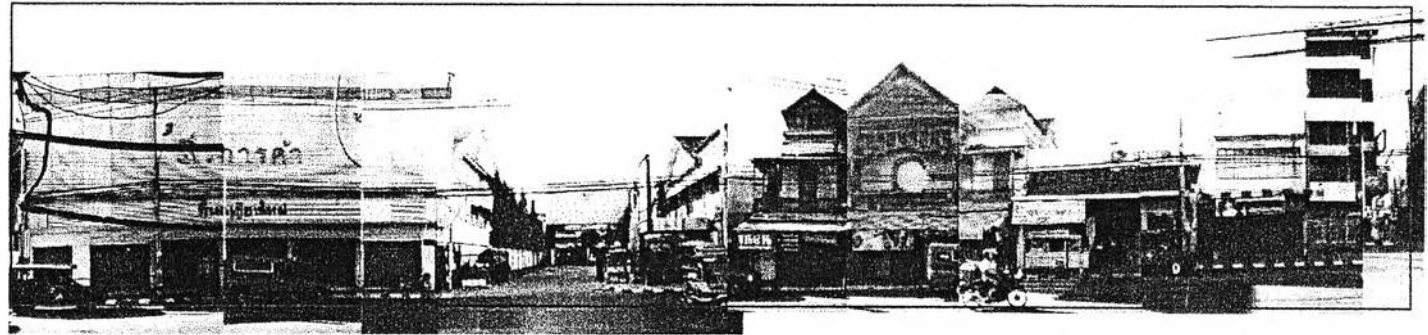
ภาพที่ 5.7 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 7

ภาพที่ 5.8 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 8

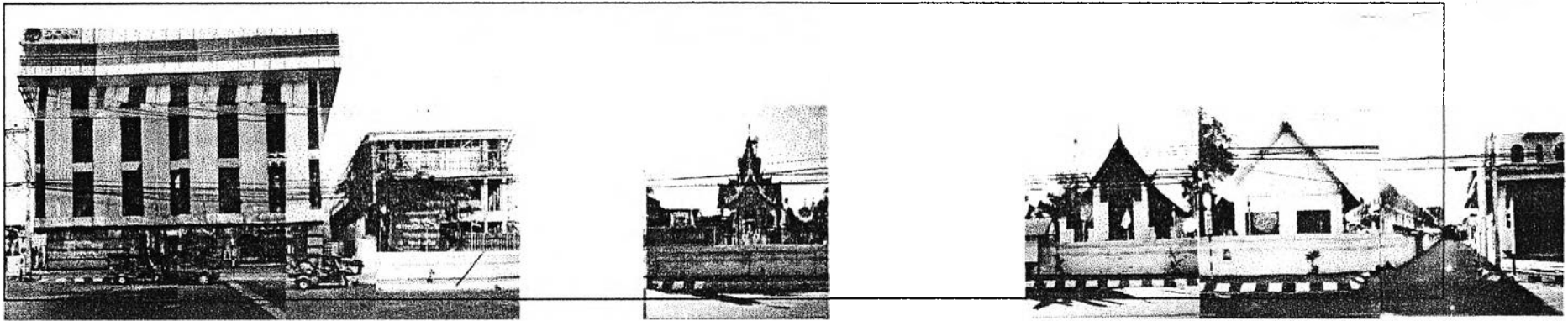
ภาพที่ 5.9 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 9

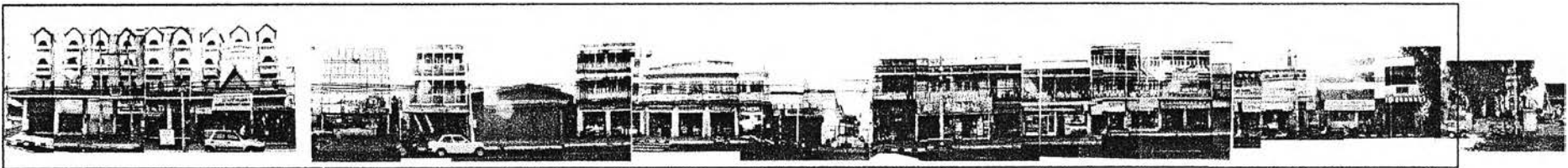
ภาพที่ 5.10 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 10

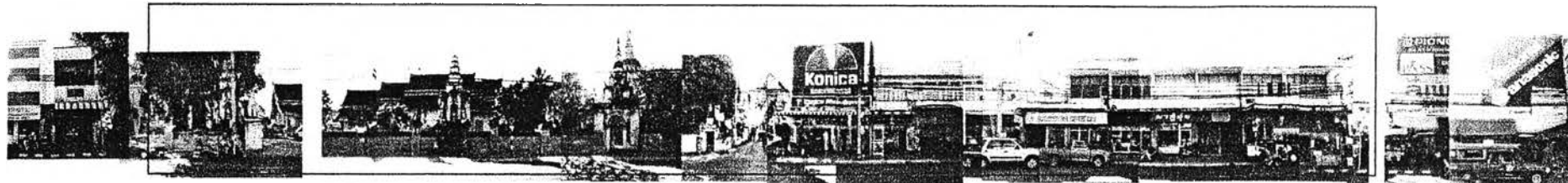
ภาพที่ 5.11 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 11

ภาพที่ 5.12 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 12

ภาพที่ 5.13 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 13

ภาพที่ 5.14 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 14

ภาพที่ 5.15 แสดงภาพอาคารช่วงที่ 15

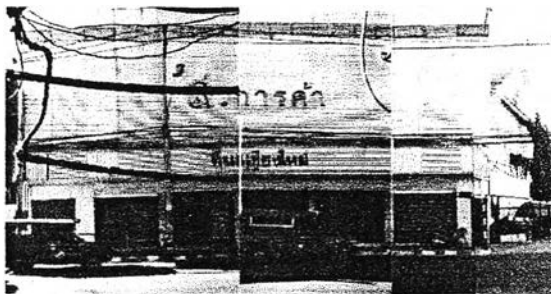
5.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอาคารเก่าที่มีคุณค่า

จากการสำรวจสภาพอาคารเก่าบนถนนท่าแพพบว่ามีปัญหาหลักอยู่ 2 ประการคือ

- 1) ปัญหาการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณะของอาคารเก่า
- 2) ปัญหาความไม่สัมพันธ์กันระหว่างอาคารใหม่กับอาคารเก่า

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ปัญหาเหล่านี้สะสมเพิ่มพูนขึ้นเรื่อยๆ โดยมีได้รับการสนใจจากทางภาครัฐ และผู้บริหารท้องถิ่นเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้ว่าพื้นที่นี้มีได้มีกฎหมายพิเศษเพื่อการควบคุมรูปแบบทางสถาปัตยกรรมแต่อย่างใด ดังนั้นการวิจัยนี้จึงทำการเผยแพร่ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นให้เห็นอย่างชัดเจนเพื่อทำการเสนอแนวทางในการแก้ไขตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ต่อไป

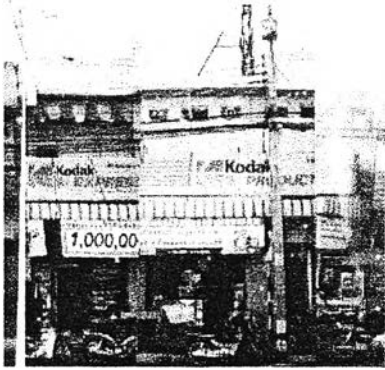
1) **ปัญหาการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณะของอาคารเก่า** ปัญหานี้มีสาเหตุ 2 ประการคือการติดตั้งป้ายโฆษณาบนผนังอาคาร และการทำสีที่อุดขาดบนผนังอาคาร จากการศึกษพบว่าปัญหาเกี่ยวกับป้ายโฆษณาได้เกิดขึ้นบนถนนท่าแพมาอย่างต่อเนื่องยาวนานตั้งแต่อดีต ในยุคที่มีสินค้าจากประเทศทางตะวันตกเข้ามาขายในพื้นที่ ซึ่งนอกจากการส่งสินค้ามาแล้ว ทางบริษัทผู้ผลิตยังได้ส่งป้ายโฆษณาสินค้ามาด้วยเพื่อให้ร้านค้าติดไว้โฆษณา จากนั้นการโฆษณาสินค้าโดยใช้ป้ายก็เป็นที่นิยมไปทุกแห่ง ต่อมาเมื่อมีการแข่งขันทางด้านธุรกิจสูงขึ้น แนวความคิดในการใช้ป้ายโฆษณาก็มีการพัฒนาเพื่อให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น เช่น การเน้นที่ขนาดของป้ายให้ใหญ่ขึ้นเพื่อให้คนเห็นได้อย่างชัดเจน ในที่สุดป้ายโฆษณาขนาดใหญ่จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของผนังอาคารที่พบเห็นได้ทุกหนแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาคารบนถนนท่าแพเป็นอาคารติดถนนสองฝั่ง ดังนั้นป้ายโฆษณารายใหญ่จึงถูกติดตั้งปกปิดด้านหน้าอาคารทั้งเก่าและใหม่ไว้หมด อาคารเก่าหลายหลังที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ก็ถูกบดบังด้วยป้ายเหล่านี้ ยิ่งไปกว่านั้นบางอาคารเจ้าของอาคารหรือผู้เช่ายังทำสีที่เป็นสีอุดขาดเข้าไปอีกยิ่งทำให้ไม่สามารถเห็นหน้าตาที่แท้จริงของอาคารได้ จึงเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่งต่อทัศนียภาพของถนนประวัติศาสตร์สายนี้ภาพตัวอย่างเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของปัญหาที่เกิดขึ้นกับอาคารเก่าที่มีคุณค่าบนถนนท่าแพ การแก้ปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องมีแนวทางที่ชัดเจน ซึ่งจะนำเสนอต่อไป

ภาพที่ 5.16 อาคารเก่าที่มีคุณค่าหลังหนึ่งบนถนนท่าแพ ถูกผู้เช่าอาคารทำการติดตั้งแผงเหล็กขนาดใหญ่เพียงเพื่อติดชื่อร้านของตนส่งผลให้เกิดการบดบังอาคารทั้งหลัง ปัญหานี้เป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้ทลายกระบวนการอนุรักษ์บนถนนท่าแพ
ถ่ายภาพโดย : ผู้วิจัย พ.ศ. 2543

ภาพที่ 5.17 สภาพอาคารเก่าที่ถูกทาสีและติดตั้งป้ายสีสีนอุดขาดทับอาคารส่งผลให้รูปแบบดั้งเดิมของอาคารเก่าสูญหายไป
ถ่ายภาพโดย : ผู้วิจัย พ.ศ. 2543

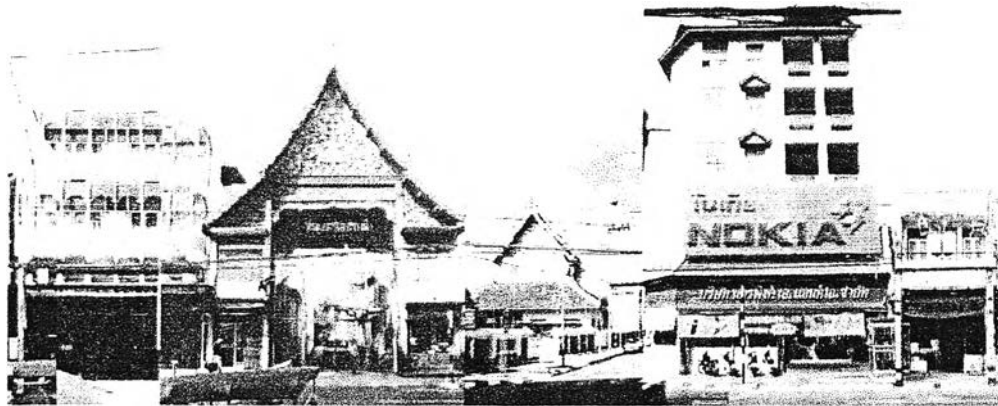

ภาพที่ 5.18 สถาปัตยกรรมเก่าอีกหลังหนึ่งที่ถูกทาสีทับเช่นกัน
ถ่ายภาพโดย : ผู้วิจัย พ.ศ. 2543

2) ปัญหาความไม่สัมพันธ์กันระหว่างอาคารใหม่กับอาคารเก่า จากการทบทวนวรรณกรรม ในบทที่ 2 พบว่ามีข้อความที่น่าสนใจซึ่งกล่าวโดย เฮดแมน และเจซุสกี (Richard Hedman and Andrew Jaszewski, 1984: 9) ว่า “การออกแบบให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหมายความว่าถึงการสร้างความต่อเนื่องทางด้านมุมมองระหว่างอาคารที่มีอยู่แต่เดิมกับอาคารใหม่ที่จะเกิดขึ้นเพื่อให้ความกลมกลืนเกิดขึ้นในภาพรวม อาคารใหม่ควรที่จะสานต่อและยกระดับลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรืออย่างน้อยควรคงไว้ซึ่งแบบแผนที่เป็นเอกภาพ” คำกล่าวที่ได้ยกมาบ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการออกแบบโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละพื้นที่ จากการสำรวจสภาพปัจจุบันของอาคารบนถนนท่าแพพบว่า ปัญหาที่แสดงถึงความไม่สัมพันธ์กันระหว่างอาคารใหม่กับอาคารเก่าเกิดจาก 5 สาเหตุหลักคือ 1) ความสูงอาคาร 2) สัดส่วนอาคาร 3) สี 4) วัสดุ และ 5) องค์ประกอบอาคาร ภาพต่อไปนี้แสดงให้เห็นว่าการออกแบบที่ผ่านมานบนถนนสายนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญกับบริบทรอบข้างเท่าที่ควร จึงเป็นที่มาของปัญหาดังกล่าว

ภาพที่ 5.19 อาคารสูงหลังแรกบนถนนท่าแพคือธนาคารกรุงศรีอยุธยา ที่มีความสูงถึง 23 เมตร สร้างความเปลี่ยนแปลงทางด้านขนาดอาคารให้กับบริบทของถนนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับวัดสนามฝางที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดบนถนน ทำให้ความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนประจักษ์ชัดชัดหายไปทันที
ถ่ายภาพโดย : บุญเสริม สาตราภัย พ.ศ. 2523

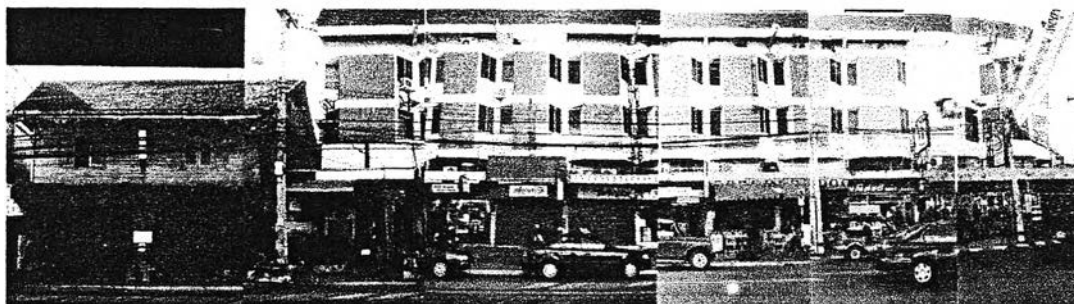
ภาพที่ 5.20 นอกจากอาคารทางด้านขวาของหมู่บ้านประตูวัดแสนฝางที่รูปด้านหน้าไม่มีความกลมกลืน อาคารทางด้านซ้ายของหมู่บ้านก็เป็นอาคารสูง 5 ชั้น ที่สูงชมสถาปัตยกรรมเก่าแก่ที่มีคุณค่าไปหมด

ถ่ายภาพโดย : ผู้วิจัย พ.ศ. 2543

ภาพที่ 5.21 ธุรกิจสมัยใหม่ที่ต้องการนำเสนอความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เช่น บริษัท AIS ออกแบบอาคารโดยไม่ได้คำนึงถึงความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่ด้านซ้ายเป็นวัดบุพพาราม และด้านตรงข้ามเป็นวัดแสนฝาง อาคารที่สร้างขึ้นใหม่ทำให้คุณค่าของบรรยากาศและสภาพแวดล้อมดั้งเดิมลดลงไป

ถ่ายภาพโดย : ผู้วิจัย พ.ศ. 2543

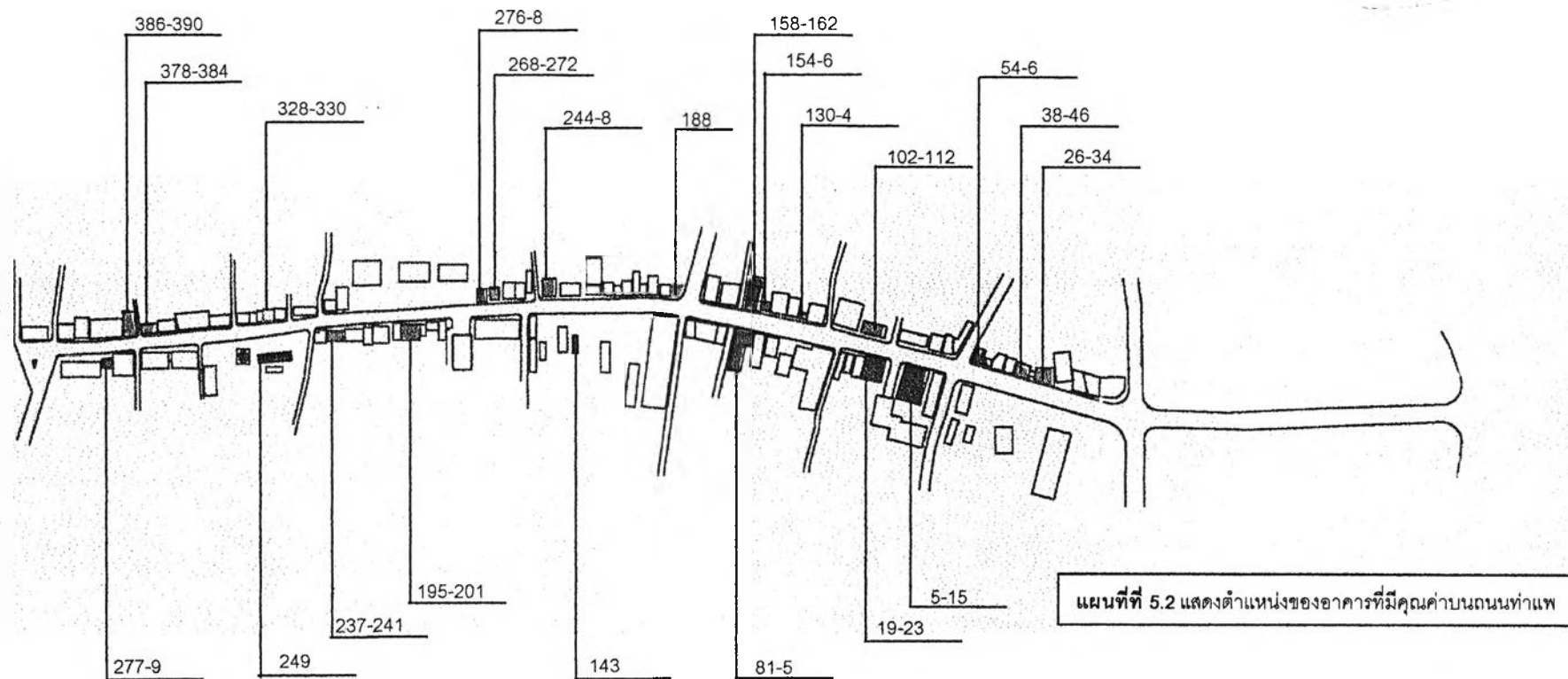

ภาพที่ 5.22 ตึกแถวสูง 3 ชั้น สร้างติดกับเรือนไม้สองชั้นอายุกว่า 80 ปี เป็นความแตกต่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนระหว่างอาคารเก่ากับอาคารใหม่

ถ่ายภาพโดย : ผู้วิจัย พ.ศ. 2543

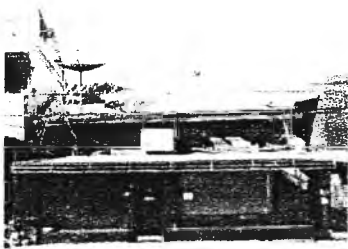
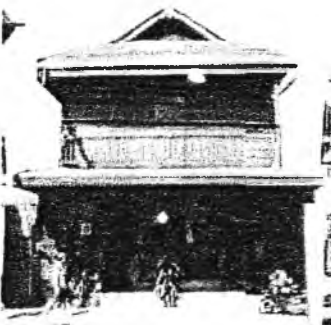
5.3 อาคารเก่าบนถนนท่าแพที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรม

ในตารางที่ 5.3 แสดงรายละเอียดของอาคารทั้งหมด 22 หลังที่ได้รับการพิจารณาแล้วว่าเป็นอาคารมีคุณค่าบนถนนท่าแพ รายละเอียดที่ปรากฏเป็นข้อมูลที่ได้มากจากการสำรวจภาคสนามของผู้วิจัยเป็นหลัก และจากการสอบถามบางส่วน สำหรับตำแหน่งที่ตั้งของอาคารแต่ละหลังสามารถดูได้ในแผนที่ที่ 5.2 เพื่อให้เกิดความเข้าใจในพื้นที่ศึกษามากยิ่งขึ้น

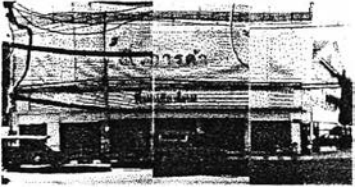

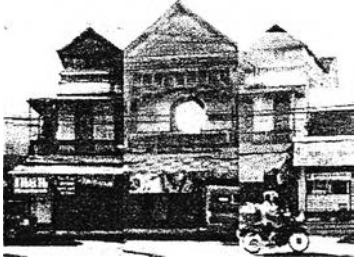

- บ้านไม้ชั้นเดียว
- ▨ บ้านไม้สองชั้น
- อาคารไม้ป็นตึก
- ▩ อาคารคอนกรีต

ตารางที่ 5.3 รายละเอียดของอาคารเก่าที่มีคุณค่าบนถนนท่าแพ

ลำดับ	ประเภทอาคาร	รายละเอียดอาคาร	หมายเหตุ
1	<p><u>1. บ้านไม้ชั้นเดียว</u></p> <p>1) อาคารเลขที่ 328-330 (เฮือนแป)</p> 	<p>ประวัติอาคาร อาคารหลังนี้เป็นสถาปัตยกรรมรูปแบบเฮือนแปหลังสุดท้ายที่ยังหลงเหลืออยู่บนถนนท่าแพ เคยเป็นร้านอาหารมาก่อน ส่วนในปัจจุบันไม่มีการใช้งาน</p> <p>รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นอาคารโครงสร้างไม้ สูงประมาณ 5 เมตร กว้างประมาณ 8 เมตร ลึกประมาณ 10 เมตร หลังคาทรงจั่ว ฝ้าด้านยาวของหลังคาเข้าถนน มุงสังกะสี ตกแต่งผิวผนังด้านหน้าด้วยไม้แป้นเกล็ด</p>	
2	<p><u>2. บ้านไม้สองชั้น</u></p> <p>1) อาคารเลขที่ 154-6 (ร้านเกษร)</p> <p>เจ้าของ คุณเกษร ยวงใจ</p> 	<p>ประวัติอาคาร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2488 ปัจจุบันมีอายุ 56 ปี เป็นบ้านไม้สองชั้นเพียงหลังเดียวบนถนนท่าแพที่มีการตกแต่งหลังคาด้วยกาแล ปัจจุบันเป็นร้านขายสินค้าพื้นเมือง</p> <p>รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นอาคารโครงสร้างไม้สองชั้น สูงประมาณ 8 เมตร กว้าง 2 คูหาหรือประมาณ 7 เมตร หลังคาทรงมะนิลา ประดับหน้าจั่วด้วยกาแล มุงกระเบื้องลอนคู่</p>	

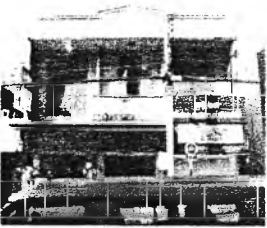

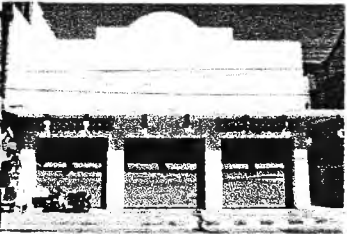
ลำดับ	ประเภทอาคาร	รายละเอียดอาคาร	หมายเหตุ
3	2) อาคารเลขที่ 276-8 (ร้าน Living Space) เจ้าของ คุณเจือจันท์ กำพุกูล	 ประวัติอาคาร สร้างเมื่อปี พ.ศ.2493 ปัจจุบันอายุ 51 ปี เดิมเป็นที่อยู่อาศัย และเป็นร้านขายของชำ หลังจากนั้นเปิดเป็นร้านตัดเสื้อ ปัจจุบันให้ชาวต่างชาติเช่าเป็นร้านขายสินค้าพื้นเมือง และสินค้าตกแต่งบ้าน รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นอาคารโครงสร้างไม้สองชั้น สูงประมาณ 8 เมตร กว้าง 2 คูหาหรือประมาณ 7 เมตร หลังคาทรงปั้นหยา มุงกระเบื้องดินเผา	ร้านนี้เป็นร้านที่ออกแบบปรับปรุงโดยอาจารย์จุลทัศน์ กิติบุตร สถาปนิกท้องถิ่นที่มีชื่อเสียง และยึดถือหลักการในการทำงานเชิงอนุรักษ์มาตลอด
4	3) อาคารเลขที่ 81-5 (ร้านแพรวพรรณไหมไทย) เจ้าของ เดิมเป็นอาคารของคุณบุญยืน ศรีมงคล ปัจจุบันลูกหลานดูแลอยู่	 ประวัติอาคาร ปัจจุบันอาคารมีการใช้งานสองส่วน ส่วนหนึ่งเป็นร้านแพรวพรรณไหมไทยมีขนาด 2 คูหา ขายผ้าพื้นเมือง อีกร้านหนึ่งมีคูหาเดียวชื่อร้านแหลมทองอาภรณ์ เป็นร้านรับตัดเสื้อ รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นอาคารโครงสร้างไม้ขนาดค่อนข้างใหญ่ สูงสองชั้นประมาณ 8 เมตร กว้าง 3 คูหาประมาณ 12 เมตร ลึกประมาณ 30 เมตร ผนังเป็นวัสดุไม้สีธรรมชาติ หลังคาส่วนหนึ่งเป็นกระเบื้องดินเผา อีกส่วนหนึ่งเป็นสังกะสี	
5	4) อาคารเลขที่ 277-9 (ร้านอินเตอร์)	 ประวัติอาคาร ปัจจุบันเป็นร้านอาหารและบาร์ รูปแบบสถาปัตยกรรม อาคารโครงสร้างไม้สองชั้น สูงประมาณ 8 เมตร กว้าง 2 คูหาประมาณ 8 เมตร ลึกประมาณ 15 เมตร ผนังเป็นวัสดุไม้สีธรรมชาติ หลังคามุงกระเบื้องดินเผา	

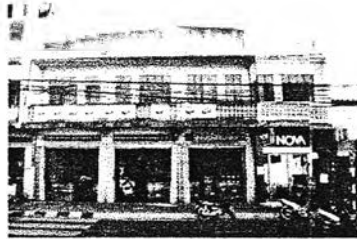

ลำดับ	ประเภทอาคาร	รายละเอียดอาคาร	หมายเหตุ
6	<p>3.อาคารไม้ปูนตึก</p> <p>1) อาคารเลขที่ 54-6 (ร้านศรีประเสริฐ) เจ้าของ คุณสุพจน์ ตียาภรณ์</p> 	<p>ประวัติอาคาร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2460 ปัจจุบันอายุ 84 ปี เคยเป็นร้านขายไวโอลิน ขายวิทยุ ขายจักรยาน โดยใช้พื้นที่ด้านล่างค้าขาย และพักอาศัยชั้นบน ปัจจุบันเป็นร้านซ่อมวิทยุ</p> <p>รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นอาคารโครงสร้างผนังรับน้ำหนัก สูงสองชั้น ประมาณ 10 เมตร กว้างประมาณ 12 เมตร หลังคาทรงปั้นหยา มุงกระเบื้องดินเผา บานประตูและระเบียงทั้งหมดเป็นไม้ทาสีน้ำตาลแก่</p>	<p>อาคารหลังนี้เป็นอาคารที่คงสภาพเดิมไว้ได้สมบูรณ์ที่สุด หลังหนึ่งบนถนนท่าแพ และยังคงดำเนินกิจการดั้งเดิมมาอย่างต่อเนื่อง</p>
7	<p>2) อาคารเลขที่ 5-15 (ร้าน ส.การค้าที่นอน) เจ้าของ บริษัทเหล็กหยงจิวาน</p> 	<p>ประวัติอาคาร เดิมเคยเป็นโรงแรม (โรงเตี๊ยม) หลังจากนั้นเป็นร้านขายผ้า ขายฝ้าย และเปลี่ยนเป็นห้างสรรพสินค้าชื่อร้านสรรพสินค้าไทย ปัจจุบันเป็นร้านขายที่นอนและเฟอร์นิเจอร์</p> <p>รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นอาคารรูปแบบเรือนขนมปังขิง โครงสร้างอาคารดั้งเดิมเป็นกำแพงที่ก่อด้วยอิฐ มีเพียงพื้นที่ชั้นล่างและชั้นสองเท่านั้นที่เป็นไม้ ผนังชั้นล่างก่ออิฐก้อนครึ่ง ชั้นบนก่อหนึ่งก้อน ต่อมามีการปรับปรุงอาคารโดยการทำพื้น ถมดิน ทำเสาคอนกรีตใหม่ เป็นอาคาร 2 ชั้นสูงประมาณ 10 เมตร กว้าง 5 คูหา ประมาณ 18 เมตร หลังคามุงกระเบื้องดินเผา</p>	

ลำดับ	ประเภทอาคาร	รายละเอียดอาคาร	หมายเหตุ
8	<p>3) อาคารเลขที่ 19-23 (ร้านขายหนังสือพิมพ์)</p> 	<p>ประวัติอาคาร เดิมเป็นร้านถ่ายรูป จากนั้นในปี พ.ศ. 2469 เปลี่ยนเป็นห้างสรรพสินค้าชื่อกิตติพานิช ต่อมาเปลี่ยนเป็นร้านเสริมสวย เป็นคลินิก ปัจจุบันไม่ได้มีการใช้งานด้านในแต่ด้านหน้าอาคารเป็นแผงขายหนังสือ และรับซ่อมนาฬิกา</p> <p>รูปแบบสถาปัตยกรรม อาคารเป็นรูปแบบเรือนมะนิลา สูงสามชั้นประมาณ 12 เมตร กว้าง 3 คูหาประมาณ 15 เมตร ลึกประมาณ 16 เมตร หลังคามุงกระเบื้องดินเผา ผนังก่ออิฐฉาบปูน โครงสร้างเป็นไม้บางส่วน</p>	
9	<p>4) อาคารเลขที่ 158-162 (ร้านบัคโค้พิชซ่า)</p> <p>เจ้าของ คุณนิത്യ ังวิวัฒน์ (ผู้ให้เช่าอาคาร)</p> 	<p>ประวัติอาคาร สร้างเมื่อปี พ.ศ.2458 ปัจจุบันมีอายุ 86 ปี เดิมเคยเป็นคลินิก เป็นร้านขายผ้าบาติก ปัจจุบันเป็นร้านอาหารอิตาเลียน อาคารได้รับการปรับปรุงเมื่อปี พ.ศ. 2535 มีการทาสีอาคารใหม่เป็นสีฟ้า</p> <p>รูปแบบสถาปัตยกรรม อาคารเป็นรูปแบบเรือนไม้ฉลุหรือเรือนแบบขนมปังขิง เป็นเรือนไม้สักทั้งหลัง สูงสองชั้น ประมาณ 10 เมตร กว้าง 3 คูหา ประมาณ 12 เมตร ลึกประมาณ 30 เมตร</p>	<p>แม้ผู้เช่าอาคารจะเป็นชาวต่างชาติ แต่ด้วยความเข้าใจที่มีต่อคุณค่าของอาคาร ทำให้อาคารหลังนี้ถูกรักษาไว้เป็นอย่างดี</p>
10	<p>5) อาคารเลขที่ 143 (วิหารเล็กวัดบุพพาราม)</p> 	<p>ประวัติอาคาร จากจารึกพบว่าวิหารนี้มีอายุมากกว่า 300 ปี ได้รับการบูรณะครั้งล่าสุดเมื่อ พ.ศ. 2445 ส่วนวัดบุพพาราม สร้างในปี พ.ศ. 2040 ปัจจุบันวัดนี้มีอายุ 504 ปี</p> <p>รูปแบบสถาปัตยกรรม อาคารโครงสร้างปูนสูงประมาณ 6 เมตร กว้างประมาณ 8 เมตร ยาวประมาณ 14 เมตร</p>	

ลำดับ	ประเภทอาคาร	รายละเอียดอาคาร	หมายเหตุ
11	<p>6) อาคารเลขที่ 249 (วิหารหลวงวัดมหาวัน)</p> 	<p>ประวัติอาคาร สร้างเมื่อปี พ.ศ.2410 ปัจจุบันอายุได้ 134 ปี</p> <p>รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็น สถาปัตยกรรมอิทธิพลพม่า โครงสร้างปูน สูงประมาณ 10 เมตร กว้างประมาณ 10 เมตร ยาวประมาณ 20 เมตร</p>	
12	<p>4. อาคารคอนกรีต</p> <p>1) อาคารเลขที่ 26-34 (ตึกขาว) เจ้าของ บริษัทสุเทพ จำกัด</p> 	<p>ประวัติอาคาร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2475 ปัจจุบันอายุ 69 ปี ออกแบบและควบคุม การก่อสร้างโดยหลวงอนุสารสุนทรซึ่ง เป็นเจ้าของอาคาร เดิมใช้งานเป็นร้าน ค้าบริเวณชั้นล่าง ส่วนชั้นบนใช้พักอาศัย ปัจจุบันชั้นล่างแบ่งให้เช่าเป็นร้านทำผม และบริษัททัวร์ ส่วนชั้นบนปิดไว้</p> <p>รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นอาคารสูง 3 ชั้น ประมาณ 12 เมตร กว้าง 5 คูหา ประมาณ 18 เมตร โครงสร้างคอนกรีต ผนังก่ออิฐฉาบปูน หลังคามุงกระเบื้อง ดินเผา ชั้นล่างเป็นประตูบานเฟี้ยมไม้ และมีช่องระบายอากาศ ชั้นสองมีหน้า ต่างบานกระทุ้ง ติดลูกกรงเหล็กดัด และ มีช่องระบายอากาศ ชั้นสามเป็นหน้าต่าง บานเกล็ด มีช่องแสงกรูกระจก ผนังชั้น ล่างและชั้นสามทาสีขาว ชั้นสองสีออก ส้ม ประตูลีททา หน้าต่างสีเนื้อไม้</p>	<p>ตึกขาวเป็นตึกที่ เชื่อมต่อกับตึก แดง เนื่องจาก หลวงอนุสารสุนทร ต้องการความ สะดวกในการไป มาหากัน จึงได้ สร้างทางเชื่อม ขึ้น ซึ่งมีจุดเด่นอยู่ ที่ฝาไหล สามารถ เปิด-ปิดได้</p>

ลำดับ	ประเภทอาคาร	รายละเอียดอาคาร	หมายเหตุ
13	<p>2) อาคารเลขที่ 38-46 (ตึกแดง) เจ้าของ บริษัทสุเทพ จำกัด</p> 	<p>ประวัติอาคาร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2466 ปัจจุบันอายุ 78 ปี เดิมเคยเป็นคลินิก ชั้นบนเคยเป็นที่พักอาศัยของคนในตระกูลของหลวงอนุสารสุนทร ปัจจุบันให้เช่าที่ด้านล่างทำเป็นบริษัททัวร์ ส่วนชั้นบนปิดไว้ไม่มีการใช้งาน</p> <p>รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นอาคารสูง 2 ชั้น ประมาณ 8 เมตร กว้าง 5 คูหา ประมาณ 18 เมตร โครงสร้างคอนกรีต หลังคาทรงปั้นหยา มุงกระเบื้องดินเผา</p>	
14	<p>3) อาคารเลขที่ 102-112 (บ้านรัตนผล) เจ้าของ คุณเป็ยนถ ภูวกุล</p> 	<p>ประวัติอาคาร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2473 ปัจจุบันอายุ 71 ปี เดิมชั้นล่างใช้ค้าขายฝ้าย ชั้นบนใช้พักอาศัย จากนั้นขายอุปกรณ์เครื่องเขียน ช่วง 10 กว่าปีที่ที่ผ่านมาชั้นสองใช้เป็นสถานที่ทำงานของกงศุลประเทศฟินแลนด์ประจำเชียงใหม่ ปัจจุบันชั้นล่างขายอุปกรณ์เครื่องเขียน ส่วนชั้น 2 และชั้น 3 ใช้พักอาศัย</p> <p>รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นอาคารโครงสร้าง ค.ส.ล. ผนังก่ออิฐฉาบปูน มีการตกแต่งด้วยอิทธิพลตะวันตก เช่น ปูนปั้น สไตลโบโรค หลังคาจั่ว มุงกระเบื้องซีแพคมอเนีย อาคารสูง 3 ชั้น ประมาณ 12 เมตร กว้าง 5 คูหา ประมาณ 20 เมตร ชั้นล่างเปิดโล่ง สลับกับบานกระจกติดตาย ชั้นบนเป็นหน้าต่างไม้บานเปิดคู่ มีช่องระบายอากาศเหนือบานหน้าต่าง ผนังทาสีขาว บานหน้าต่างและกระเบื้องหลังคาสีน้ำตาลอ่อน</p>	

ลำดับ	ประเภทอาคาร	รายละเอียดอาคาร	หมายเหตุ
15	4) อาคารเลขที่ 244-8 (ร้านเจริญพานิช) 	ประวัติอาคาร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2495 ปัจจุบันอายุ 49 ปี เป็นร้านขายของเก่า รูปแบบสถาปัตยกรรม อาคารโครง สร้าง ค.ส.ล. สูง 2 ชั้น ประมาณ 8 เมตร กว้าง 3 คูหา ประมาณ 12 เมตร และลึก ประมาณ 14 เมตร	
16	5) อาคารเลขที่ 268-272 (ร้านหมอมন্ত্রী) 	ประวัติอาคาร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2496 ปัจจุบันอายุ 48 ปี มีการใช้งานสอง ประเภทคือ เป็นคลินิกทันตกรรมของ นายแพทย์มนตรีหนึ่งคูหา ส่วนอีกสอง คูหาเป็นร้านขายตัวเครื่องบิน รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นอาคาร โครงสร้าง ค.ส.ล. สูง 2 ชั้น ประมาณ 8 เมตร กว้าง 3 คูหา ประมาณ 9 เมตร ลึก ประมาณ 18 เมตร	
17	6) อาคารเลขที่ 378-384 (ร้านอภินันท์) 	ประวัติอาคาร ปัจจุบันเป็นร้านถ่าย รูป ส่วนด้านที่ติดกันขายอาหาร รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นอาคารโครง สร้าง ค.ส.ล. สูง 2 ชั้น ประมาณ 8 เมตร กว้าง 4 คูหาประมาณ 14 เมตร ลึก ประมาณ 7 เมตร	
18	7) อาคารเลขที่ 386-390 (ร้านผ้าไทยท่าแพเดิม) 	ประวัติอาคาร เดิมเคยเป็นร้านขายผ้า ไทย ปัจจุบันไม่มีการใช้งาน รูปแบบสถาปัตยกรรม อาคารโครง สร้าง ค.ส.ล. ชั้นเดียว 3 คูหา สูง 5 เมตร กว้าง 10 เมตร	เป็นอาคาร คอนกรีตชั้นเดียว เพียงหลังเดียวบน ถนนท่าแพ

ลำดับ	ประเภทอาคาร	รายละเอียดอาคาร	หมายเหตุ
19	8) อาคารเลขที่ 195-201 (ร้านธงชัยพานิช) 	ประวัติอาคาร ปัจจุบันเป็นร้านขายอุปกรณ์ไฟฟ้า รูปแบบสถาปัตยกรรม อาคารโครงสร้าง ค.ส.ล. สูง 2 ชั้นประมาณ 8 เมตร กว้าง 4 คูหาประมาณ 16 เมตร	
20	9) อาคารเลขที่ 237-241 (ร้านคุณารักษ์) 	ประวัติอาคาร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2491 ปัจจุบันอายุ 53 ปี เป็นร้านถ่ายรูป รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นอาคารโครงสร้าง ค.ส.ล. สูง 2 ชั้นประมาณ 8 เมตร กว้าง 3 คูหาประมาณ 12 เมตร	
21	10) อาคารเลขที่ 130-4 (ร้านแว่นนิวตี้ฟูล) 	ประวัติอาคาร ปัจจุบันเป็นร้านขายแว่นตา รูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นอาคารโครงสร้าง ค.ส.ล. สูง 2 ชั้น ประมาณ 8 เมตร กว้าง 3 คูหา ประมาณ 12 เมตร ชั้นล่างเป็นบานกระจกแสดงสินค้า ส่วนชั้นบนเป็นหน้าต่างบานเปิดไม้	
22	11) อาคารเลขที่ 188 (ซุ้มประตูวัดแสนผาง) 	ประวัติอาคาร วัดแสนผางสร้างขึ้นในสมัยพระยาแสนพู่เป็นกษัตริย์ราชวงศ์มังราย ซึ่งครองราชย์ช่วงปี พ.ศ. 1868-1877 ปัจจุบันมีอายุไม่ต่ำกว่า 670 ปี รูปแบบสถาปัตยกรรม ซุ้มประตูโครงสร้าง ค.ส.ล. สูงประมาณ 12 เมตร กว้างประมาณ 10 เมตร หลังคาทรงจั่วมุงกระเบื้องดินเผา	

ที่มา : จากการรวบรวมของผู้วิจัยโดยการสำรวจภาคสนาม เมื่อ เดือนตุลาคม พ.ศ.2543

หลังจากที่ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของอาคารบนพื้นที่ศึกษา ประเภทของอาคารที่มีคุณค่า และ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับอาคารเหล่านั้น รวมถึงรายละเอียดทางประวัติและรูปแบบสถาปัตยกรรมของแต่ละอาคารโดยสังเขป ในบทต่อไปจะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและสภาพปัจจุบัน เพื่อหาแนวทางในการออกแบบอาคารใหม่ในพื้นที่ถนนท่าแพต่อไป